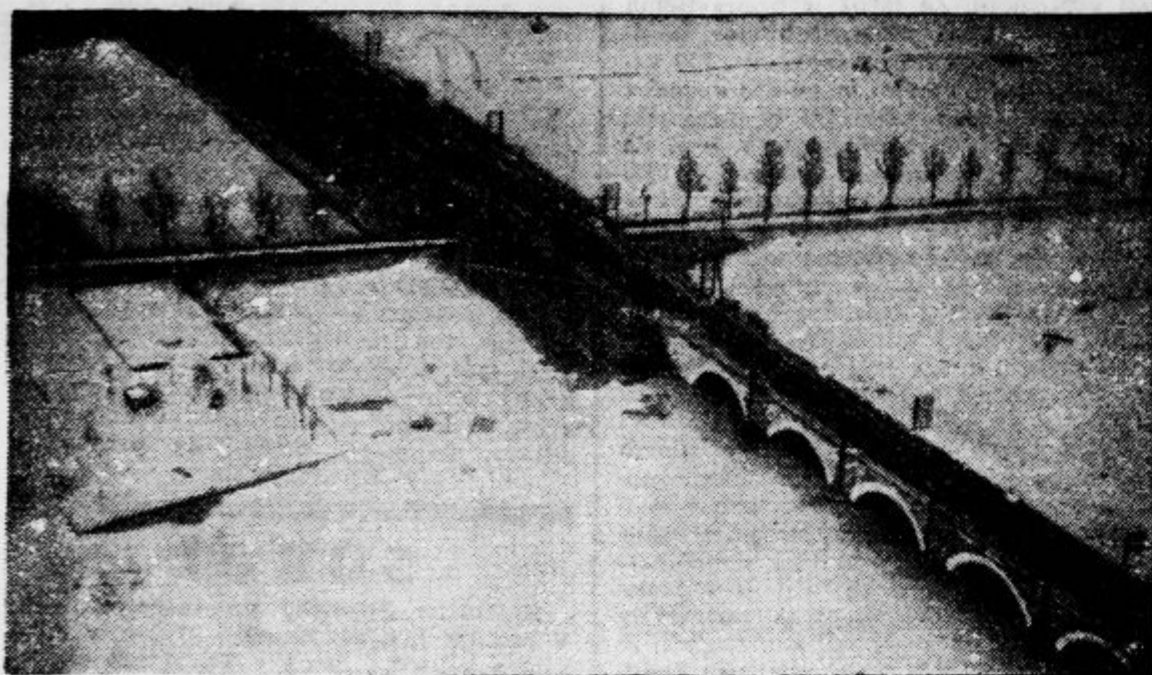

Vode v Franciji naraščajo

Železniška proga pri Meauxu bo kmalu v ravni črti z valovi Marne

Ali je vesoljstvo neskončno?

Uganka o velikosti fizičnega vesoljstva še ni rešena

Einsteinova teorija o vesoljstvu ni isto, kar njegova relativnostna teorija. Relativnostna teorija je bila le pogoj, preko katerega je slavní učenjak prešel na proučevanje problemov vesoljnega prostora. Einsteinova relativnostna teorija je torej le nadaljevanje, novo poglavje relativnostne teorije, ki je zanimivo zato, ker skuša odgovoriti na vprašanje, da-li je vesoljnost neskončna.

Starodavnim naziranjem o končnosti prostora so sledile novodobne teorije o neskončni vesoljnosti. Toda že nekateri učenci prejšnjih stoletij so dvomili o tem, da bi moglo biti v neskončnem prostoru neskončno število svetov. Riemann je že v 19. stoletju matematično utemeljil nauk o prostorih, ki so sami v sebi zaključeni, ki torej nimajo nobenih meja, a vendar

imajo končno, določljivo prostornino. Relativnostna teorija se je naslonila na njegova naziranja in je ugotovila, da je mogoče in celo verjetno, da je svetovna prostornina končna, a vendar brezmejnja.

Pozneje je bilo videti, da potrjujejo opazovanja daljnih spiralnih meglic, ki se z veliko bržino oddaljujejo od nas, da je vesoljstvo širi. To je trdil n. pr. belgijski fizik Abbe Lemaitre na podlagi Hubblovih opazovanj teh meglic na Mountu Wilsonu. Toda najnovejša Hubblova dela (iz decembra lanskega leta) so tem naziranjem spet nasprotna.

Uganka o velikosti fizičnega vesoljstva je danes torej spet nerešena. Človek se mora spomniti na Newtonove besede: »Veliko morje resnice se je razprostiralo neraziskano pred menoj«.

Mož iz kavčuka

19letni krojaški pomočnik Mihael Tutica se je v Budimpešti vrgel skozi okno tretjega nadstropja. Treščil je z vso silo na asfalt, trenutek nato pa se je dvignil sam od sebe pred očmi prestrašenih mimoidošnih in se je odpravil sam v bolnišnico, ker je čutil, kakor je sam povedal, malo bolečin v obrazu in rokah.

V resnici se ni pri tem padcu nič težje poškodoval nego malo na nosu in levi roki. Tutica je tudi izjavil, da ga je ta doživljanje ozdravilo samomorilne misli. Lansko leto je v ostalem z neke stavbe, kjer je v silo pomagal kot zidar, padel na še hujši način, pa se prav tako malo poškodoval.

Smrt zgraditelja

„Mauretanijske“

V Londonu je umrl zgraditelj »Mauretanijske«, sir George Hunter, v starosti 91 let. »Mauretanijske« je dolgo veljala za najhitrejšo ladjo sveta in si je tudi priborila sinji trak Oceana.

Kraljica in mati

Belgijska poštna uprava je izdala nove poštne znamke v spomin pred leti tragično preminule kraljice Astride

Zadeve vojvode Windsorskega

Čas poroke, vprašanje apanaže in udeležba pri kronanju Jurija VI.

Angleški uradni krogi niso objavili še nič določenega o uspehih pogajanj, ki so se vršila v zadnjem času med britsko krono in vojvodom Windsorskim. Kakor znano sta vojvoda in v zadnjem času zavoljo ureditve tvoj vprašanj obiskala med drugimi tudi princesa Mary in vojvoda Kent-ski. Navzlic temu, da uradni krogi še molče, pa je videti, da je prišlo do sporazuma.

Pogajanja so se vodila pred vsem glede treh stvari: šlo je za poročne namene vojvode Windsorskega, za vprašanje njegove apanaže in za vprašanje njegove udeležbe ob svečanostih kronanja novega kralja, njegovega brata in naslednika.

Glede poroke so se baje sporazumeli tako, da se je preložila na še nedoločen čas po kronanju. Krona je s svoje strani jamčila, da dobi ga, Simpsonova potem polozaj, ki gre ženi člana kraljevske rodbine.

Večje težave so bile z vprašanjem apanaže. Znano je, da je ministrski predsednik

Baldwin kratko po odstopu Edvarda VIII. odklonil misel, da bi zanj v parlamentu predlagal posebno doto, in tudi kraljeva družina je kazala glede tega splošno malo volje. Kralj Jurij VI. je svojemu bratu dovolil samo letno apanažo 15 tisoč funtov, dočim je ta izjavil, da z manj nego 25.000 funtov na leto ne more izhajati. Razgovori, ki so jih vodili v tej zadevi, so bili tako mučni, da so trije indijski knezi, ki so se baš mudili v Evropi, maharadže patialski, gvaliorski in alvarski, izjavili, da so pripravljeni iz lastnih sredstev dopolniti znesek, samo da se ta spor spravi s sveta. Ta nepričakovana izjava je krono pripravila, potem baje do tega, da se je hitro vdala.

Sporno je samo še vprašanje udeležbe vojvode Windsorskega na svečanostih kronanja. Uradni program, ki vsebuje slike vseh članov kraljeve rodbine, ga enostavno niti ne omenja. Gotovo ne bo lahko spravi s sveta nezadovoljnost, ki je nastala zavoljo tega v okolici bivšega kralja in tudi v delu angleške javnosti.

Mož ni vedel za ženino ljubezen

Lili Goldreichova je hotela priznati advokatu razmerje s Perottijem, toda smrt ji je prekržila načrte

Senzacionalen umor na Dunaju, katerega žrtev je postala žena odveta Goldreicha v nedeljo zvečer, je zdaj skoro do zadnje podrobnosti pojasnjen. Policija je zaslišala tudi moža umorjenke, ki je izjavil:

»Devetnajst let sem živel s svojo ženo v srečnem zakonu, ki bi bil ostal najsrečnejša zveza, da se ni med nju vrnil italijanski trgovec Perotti. Niti enkrat si nisva resno nasprotovala z Lili. Skrbel sem zanj, kolikor je bilo v mojih močeh, ona pa ni več zahtevala.

Približno pred tremi leti, ko sva bila na smučarskem oddihu v Seefeldu, sem imel priliko spoznati Perottija, ki je prinesel nesrečo v mojo družino. Lili je tedaj napravila nekaj večjih smučarskih izletov, toda vedno sama. Perotti in jaz sva vedno ostala v penziji, kjer smo imeli hrano. Nikoli nisem opazil, da bi bil italijan kakršnokoli globlje čustvo do moje žene. Govorila sva s Perottijem pač o vsakdanjih stvareh, večinoma o politiki in gospodarstvu. Toda sporazumevanje med nama ni bilo lahko, kajti Perotti je govoril samo svoj materin jezik in francoski, jaz pa le za silo toličem malo po francosko. Če je bila moja žena z nama pri mizi, mi je ona tolmčila Perottijeve izjave. Šele po dolgem času sem spoznal, da se Perotti malo

Človek štiridesetih let

V mladosti leži neka čarobna moč, katero bi lahko imenovali pogonsko silo. Moč štiridesetletnega človeka pa je v izkustvu.

Ko človek doseže štirideset let, tma za seboj več nego eno rano in se zaveda, da je samo trpljenje tisti činitelj, ki napravi človeka značajnega.

Razumeti se pravi: trpeti. Mladost je nestrpna; od tod njeni konflikti v življenju. Samo odpuščajoča ženska je prava tovarilnica svojemu možu. Čim bolj se ženska bliža štiridesetemu letu, tem bolj razume skrivnost darežljivosti.

Ženska štiridesetih let nima nobenih občutkov manjvrednosti več. Napram mladim dekletom se čuti približno tako, kakor učitelj proti učencem.

S kakšno strastjo so ljubile ženske med vojno! Občutek strahu, nesigurnosti, bojazni za ljubljeno osebo je poglubil njih ljubezen.

Moški, ki si ga izbere ženska v štiridesetih letih, ostane njen ljubimec za vse življenje. Zato zanj žrtvuje toliko, kolikor ni žrtvovala za nikogar pred njim. Boji se, da ga ne bi izgubila. Melodija takšne ljubezni se stopnjuje od crescenda do fortissima.

Ženske osvoboditve v štiridesetem letu so običajno najlepše osvoboditve v življenju. Mladini leži vse pri nogah, pri štiridesetem letu pa pride pri ljudeh v poštev samo resnična kakovost.

Govorica poljuba

»Paris Soir« obravnava v nekem članku pomen poljuba. Po njegovem pomeni poljub na lase čustnost, na čelo pokroviteljstvo, na oči nežnost, na nos globoko ljubezen, na ušesa izdajstvo, na lice strast, ki je prešla, na usta ljubezen, poželenje, na vrat strast, na roko spoštovanje. List poziva vse svoje bralce, naj se izjavijo, da-li se jim zdijo te delno presenetljive razlage pravilne.

Ogenj uničil celo vas

Vasica Albertville pri Lyonu je postala te dni žrtev požara. Gasilce je zadrževalo slabo vreme, da niso mogli priti o pravem času na pomoč in tako je zgorelo vse. Preiskava je dognala, da sta zažgali vas dve slabomajni ženski, ki so ju nedavno odpustili iz umobolnice. Zakurili sta ogenj pod nekim kozolcem. Eno izmed njih so našli mrtvo pod razvalinami.

Najmlajši sin neguša v angleški šoli

Od 18. t. m. je najmlajši sin abesinskega cesarja Haileja Selasija gojenec Kings Collegeja v Teuntou. Neguš je nedavno osebnost obiskal zavod, da se prepriča o njegovem ustroju in je bil z informacijami, ki jih je dobil ob tisti priložnosti, povsem zadovoljen. Vsekar pa bo imel neguš sin v zavodu precej truda z učenjem, kajti doslej govori samo amharski jezik, angleščine pa ne zna nič.

Dalekovidni Lindberghov oče

Mož, ki je napovedal, da svetovna vojna ne bo utrdila demokracije

O polkovniku Lindberghu in njegovem smelem poletu čez ocean govorimo mnogo, toda mnogi ljudje v Ameriki menijo, da je

Izven nevarnosti?

Agencijski poročila iz Rima, da je maršal Graziani izven nevarnosti. Profesor Frugoni, ki zdravi podkralja, je izjavil, da se ni bati nobenih komplikacij v njegovi bolezn

njegov oče, o katerem v Evropi le malo vemo, pokazal se dosti več poguma in junštva.

Charles Lindbergh starejši je bil politik, ki je svoj poslanski mandat v parlamentu Zedinjenih držav odložil, ko je Amerika stopila v vojno. Začel je napadati Wall-Street in očitali ameriškim milijonarjem, da so iz sebičnih razlogov pognali svojo deželo v klanje. Nasproti splošnemu naziranjju je trdil, da vojna ne bo utrdila demokracije na svetu.

Seveda so ga zavoljo tega sovražili in zasledovali. Nekoč so ga morali spraviti v zapor, da so ga rešili pred pobesnelo množico. Drugi so njegovo letalo namenoma poškodovali in samo po čudežu ni treščil iz višine na zemljo. Enega izmed njegovih pomočnikov so namazali s smolo in ga z udarci na pol ubili. Se l. 1924., tri leta prej, preden je postal njegov sin svetovni slaven, so ga napadali. Danes pa ga smatrajo za več nego samo za očeta velikega letalca. Smatrajo ga za moža, ki je Ameriki pravihno povedal, da vojna ne bo odpravila vojne.

Drzen napad na banko

Prošlo soboto so razbojniki napadli podružnico Bance Popolare v Pionu. Blagajnika so pretepli, nato pa ukradli 60 tisoč lir v gotovini in jo odkurili. Okrog polnoči so karabinerji prišli dva pivca v neki točilnici. Dejila sta si ravno plen. Po hudem odporu so ju ukrotili. Zapičili so jima pa samo 43 tisoč lir, ostanek sta že spravila na varno.

Tiger smrtno ranil otroka

V kraju Tarnaörs na Madžarskem so v nekelem potovalnem cirkusu predvajali dva tigra. Eden izmed tigrv se je med predvajanjem približal gledalcem. Nekaj liletni deček je stegnil roko, da bi žival pobožal. Tiger je planil nanj in ga je tako težko poškodoval, da je deček kmalu potem umrl.

Ruski general padel na španskem bojišču

Iz Avile poročajo, da so nacionalistične čete našle ob vznožju grča Pingarron, kjer so se vršili arditio boji, truplo nekakega vođe republikanskih čet v uniformi generala. Izkaznice niso našli nobene, menijo pa, da gre za ruskega generala Listerja, poveljnika brigade z istim imenom.

Turški državni uradniki in poker

Turško notranje ministrstvo je izdalo odredbo, ki državnim uradnikom strogo prepoveduje, da bi v klubih in kavarnah igrali poker. Kdor se tej odredbi ne bi podvolil, izgubi službo.

Japonska se ozira po kolonijah

V tokijskem parlamentu je japonski min. predsednik Hajaši izjavil, da bo strošala japonska vlada vzeti Nizozemsko Novo Gvinejo v »svečen zakup«. Na tem ozemlju živijo še plemena glavorezov. Tri odrasle člane takšnega plemena kaže ta slika

Nova Gvineja: Koliba na kokosovi plantaži

Križi z velikimi topovi

Učinek artilerije ni nič večji, če ne prekorači 40 cm kalibra

Velike pomorske sile so sklenile pogodbo, po kateri bi tudi največjih bojnih ladij ne smele oboroževati s topovi večjega kalibra nego 35 cm. Japonci so nato izjavili, da jih nobena takšna pogodba ne veže. Zgraditi hočejo bojne ladje s topovi 45 cm. Ameriški admiral Standley je potem menil: »Če se Japonci hočejo držati nobenih meja, tedaj tudi za nas ni mej.«

Toda stvar ni tako preprosta. Za topove do 35 cm lahko namreč še uporabljajo ladje do 25.000 ton, 45-centimetrski topovi pa

zahtevajo že tonažo najmanj 35.000 ton — in potem takšne ladje ne gredo več zlahka skozi Panamski prekop. To pa morajo, kajti drugače bi bila U. S. A. prisiljena graditi res dve posebni brodovlj, eno za Atlantik in eno za Pacifik. Ali pa bi morala razširiti Panamski prekop, kar bi trajalo kopico let.

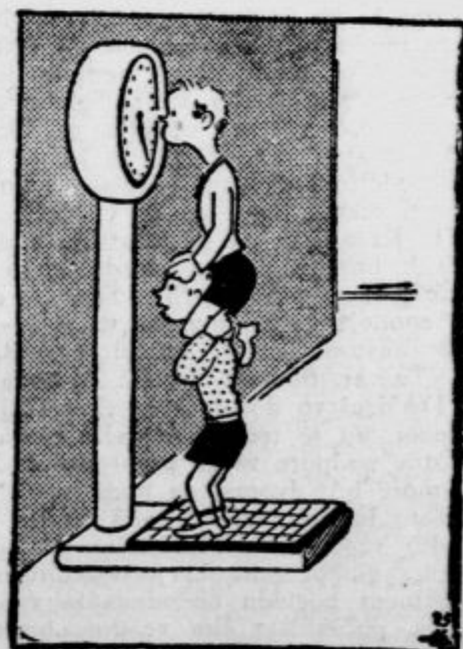
Okrog l. 1900. so gradili 15.000 tonske bojne ladje s 30 centimetrskimi topovi, ki so vsak tehtali po 50 ton. Okrog l. 1925. so gradili 40-centimetrske ladijske topove, ki so tehtali vsak po 104 tone. Potem pa so strokovnjaki izračunali, da se da stvar napraviti tudi drugače. Če pomorska bitka pri Skagerraku v svetovni vojni je dokazala, da zmaga nikakor ni odvisna samo od velikosti topov. Če bi bilo tako, bi ne imelo nemško brodovje nobenega uspeha. Tako pa se je n. pr. nemška oklopna križarka »Kaiser Wilhelm der Grosse« z 10 centimetrskimi topovi prav uspešno rvala z angleško oklopno križarko »Highflyer«, čeprav je imela ta 15-centimetrske topove. V ostalem pa je tudi sloviti dalekonosni top debela Berta, s katerim so Nemci med svetovno vojno obstreljevali Pariz, s svojim 20-centimetrskim žrelom daleč zaostajal za ogromnimi možnarji.

Strokovnjaki so namreč izračunali, da po današnjem stanju težke artilerije učinek ni nič večji, če se prekorači kaliber 40 centimetrov. Strelna brzina manjših topov je vsekar večja in čeprav so njihove granate znatno lažje, dobi sovražnik že po trinitutnem streljanju isto tolikšno množino uničujočega materiala kakor iz večjih topov. Če računa britska admiralteta z bodočo vojno in v eventualnimi pomorskimi bitkami v Sredozemskem morju, kjer je boljši razgled nego v severnih morjih tedaj si mora biti v svesti, da se bodo te bitke lahko otvorile na veliko večjo razdaljo. Takrat pa bodo dalekonosni topovi večjega pomena nego takšni z velikim kalibrom. Najnovejši in najmodernejši bojni ladji, ki ju gradijo ta čas na Angleškem, »King George V.« in »Prince of Wales«, bosta imeli 35-centimetrske topove.

A NEKDOTA

Skladatelj Scarlatti je nekega večera komponiral fugo. Poteg njega je sedela na stolu mačka in predla. Scarlatti ni mogel naprej, pa je zamišljeno gledal svoje glasbilo. Nenaadno se je mačka dvignila, skočila je na klavir in šla počasi preko tipk. Pri tem so se oglasili zvoki g-b-es-fis —b-cis. Scarlatti je hitro pritaknil d in je tako našel temo za svojo znamenito mačko fugo.

VSAK DAN ENA

»Na kaj praviš koliko tehtam?« (College Humors)

Pariški listi poročajo, da je pozval maršal De Bono državnega podtajnika za kolonije Lessona, na dvoboj, baje zaradi Lessonovih očitkov, da se je De Bono v Afriki izkazal nevrednega nalog, ki so mu bile poverjene, zaradi česar je bilo mnogo zlorab. Na sliki zgoraj: De Bono, spodaj: Lessona

Kupujte domače blago!

